Karjalan kielen ja kulttuurin elvytyshanke 2020

Tavoitteet

Karjalan kielen ja kulttuurin elvytyshanke jatkaa 2020 siitä, mitä hankkeessa saavutettiin 2019. Saavutuksista kerrotaan liitteessä *Karjalan kielen ja kulttuurin elvytyshankkeen saavutukset 2019*. Elvytyshanke saatiin ennennäkemättömän hyvää vauhtiin 2019 ja tästä on hyvä jatkaa edelleen 2020.

Sen lisäksi, että elvytyshanke jatkaa edellisen vuoden työtä, haluaa Karjalan Kielen Seura (KKS) syventää ja viedä elvytyshankketta eteenpäin tässä muistiossa kerrotulla tavalla.

KKS:n on tarkoitus rahoittaa *Karjalan kielen ja kulttuurin elvytyshanke* eduskunnan myöntämän määrärahan turvin.

1. Opetus

Karjalan kielen ja kulttuurin opetusta laajennetaan. Tämä koskee sekä varhaiskasvatusta, alakoulujen kerhoja että aikuiskoulutusta.

Painopiste on edelleen karjalan kielessä, mutta karjalaisuuden laajemmaksi ymmärtämiseksi opetetaan myös Karjalan historiaa ja uskontoa, tutustutaan kädentaitoihin, musiikkiin, ruokakulttuuriin ja tapoihin. Opetuksessa tehdään yhteistyötä Valamon Opiston, erikseen valittavien kansanopistojen ja Itä-Suomen yliopiston Joensuun kampuksen kanssa. Luento-opetus, harjoitukset ja omien tekstien tuottaminen ovat opetuksen perusta. Tähän yhdistetään verkko-opiskelu, luovia menetelmiä kuten esitelmiä, musiikin esittämistä ja puheteatteria karjalan kielellä. Kielen opiskelussa ulkomainen natiivi ystävyysluokka on erinomainen harjoituskaveri. Tällainen opiskelijoille pyritään järjestetämään.

Karjalan kielen ja kulttuurin opetuksen laajentamisella pyritään lisäämään kielen käyttöä suomalaisessa yhteiskunnassa, lisäämään karjalankielisiä kieli- ja kulttuurituotteita ja palveluita.

2. Julkaisutoiminta

Karjalan kielen ja kulttuurin elvytyshankkeen kirjallisuuden julkaisuohjelmaan otetaan seuraavat kovasti toivotut teokset, joista yksi on uusintapainos (näköispainos) ja viisi uutuusteosta:

- Codex Salmiensis. Tämä teos on harvinainen karjalaisen kirjallisuuden helmi. Teoksen on kirjoittanut käsin ja kuvittanut salmilainen talonpoika Spiridan Larionovits Reppijev 1751. Teos on nahkakantinen ja sen sivujen reunat on kullattu. Teos on kulkenut salmilaisen Röppäsen (Reppijev) suvussa aina vuoteen 1937, jolloin se hankittiin Kansalliskirjastoon. Tästä teoksesta haluttaisiin tehdä näköispainos. Teoksen esittelytekstissä sanotaan seuraavasti: "Tämän kirjan Herran Jumalan ja meidän Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kärsimyksestä on kirjoittanut Kemzelskijn piirin Salmin seurakunnan Uksalopjan kylän talonpoika Spiridan Larionovits Reppijev huhtikuun 1 päivänä 1751."

  Tämä kirjahanke tulee olemaan varsin suurisuuntainen ja sitä varten perustetaan oma kirjaprojekti, joka resursoidaan erikseen. Projektissa tullaan käyttämään vanhan kirjallisuuden asiantuntijoita ja tehdään yhteistyötä Kansalliskirjaston kanssa.

- Karjalaisen kansanrunouden helmiä. Näistä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (ent. Kansanrunousarkisto) alkuperäisaineistoista haluttaisiin poimia kokoelma karjalaista runoutta ja tehdä aineistosta näyttävä teos.
- Päivän päästö - Karjalan Kielen Seura ry:n 25-vuotishistoria. KKS on perustettu vuonna 1995 edistämään karjalan kielen ja karjalaisten asemaa Suomessa. 2020 tulee seuran perustamisesta kuluneeksi 25 vuotta. Teoksen kirjoittaja olisi KKS:n sihteeri Pertti Lampi.
- Leena Lehtolainen: Ensimmäinen murhani, 1993, kääntäjä olisi Maria Kähäri. Romaani on Leena Lehtolaisen ensimmäinen rikosromaani, ns. Maria Kallio -dekkari. Teos tulisi olemaan ensimmäinen moderni rikosromaani karjalan kielellä. Teoksen julkaiseminen olisi uusi aluevaltaus karjalan kielen elvyttämisessä ja sen myötä karjalan kielen olisi mahdollista saada aivan uutta lukijakuntaa.
- Matti Saveljev: Aleksis Kiven Seitsemän veljestä livvinkarjalaksi käännettynä. Teos pyritään ottamaan kirjallisuuden julkaisuohjelmaan mahdollisimman pian alkuvuodesta 2020.
- Karjalan kielen peruskoulun oppikirjan tehtäväosuus. Opetushallitus on antanut kirjalle julkaisuluvan ja kirja julkaistaan 2020 alkupuolella.

Karjalan kielen ja kulttuurin elvytyshankkeen musiikin julkaisuohjelmassa on tähän mennessä tiedossa seuraava uusi musiikkiteos:

- Niko Saatsi ja Loimolan Voima -yhtye. Yhtye säveltää uutta karjalankielistä musiikkia ja yhtyeen tarkoitus on julkaista ensi kesäksi täysimittainen, noin 10 kappaletta sisältävä (toistaiseksi nimetön) CD-levy. Tämä teos pyritään ottamaan musiikin julkaisuohjelmaan mahdollisimman pian alkuvuonna 2020.

Helsingissä 26.11.2019

Karjalan Kielen Seura ry

Juha Kotipelto
sihteeri (va.)

Juha Kotipelto
Taidehistorioitsija, fil. maist.
Hallituksen jäsen
Suomen Karjalankielisten Yhteisö ry &
Karjalan Kielen Seura ry
+358 40 593 3538
juha.kotipelto@karjal.fi